

MALTA

QORTI CIVILI

PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF

SILVIO MELI

Seduta tas-26 ta' Novembru, 2014

Citazzjoni Numru. 1454/2000/1

Sharon Mercieca

vs

Michael (K.I. 483762 M) u Lilian konjugi Sammut

Il-Qorti,

1.0. Rat ic-citazzjoni datata t-13 ta' Lulju, 2000, li permezz taghha l-attrici esponiet sintetikament s-segwenti:

- 1.1 Illi kienet fil-perjodu ta' prova biex tiehu l-kirja tal-fond "*Your Choice Confectionery*", fi Triq il-Kunvent, Haz-Zabbar;
- 1.2 Illi halset is-somma t'elfejn, sitt mija u erbghin Lira Maltin, (LM2,640.00), rapprezentanti affarijiet ta' helu, xorb, gelati u affarijiet ohra tal-friza;
- 1.3. Illi l-konvenuti, abusivament u b'sens ta' theddid ghalqu ix-*shutter* u hadu ic-cavetta tal-fuq imsemmi fond u b'hekk, il-ftehim ma giex iffirmit u l-attrici ma haditx il-kera tal-imsemmi fond;
- 1.4. Illi l-konvenut Michael Sammut baqa` jopera il-hanut *de quo* bl-affarijiet li l-attrici stess kienet hallset ghalihom, u dan, bi pregudizzju finanzjarju ghalha;
- 1.5. Illi ghalkemm interpellati diversi drabi biex titranga s-sitwazzjoni, il-konvenuti baqghu inadempjenti;
- 1.6. Illi l-attrici talbet ghalhekk din il-qorti biex:
 - 1.6.1. Tordna lill-konvenuti jirritornaw l-affarijiet, cioe` l-oggetti li l-attrici kienet hallset ghalihom;
 - 1.6.2. Tikkundanna lill-konvenuti biex fin-nuqqas dawn ihallsu l-valur tal-oggetti fis-somma fuq indikata;
 - 1.6.3. Bl-ispejjez u bl-imghax legali sal-pagament effettiv kif dedatt fic-citazzjoni promotrici;
2. Rat id-dikjarazzjoni annessa mal-istess citazzjoni li permezz taghha ikkonfermat il-fatti minnha esposti, (ara foll 3);
- 3.0. Rat in-nota tal-eccezzjonijiet datata t-13 ta' Settembru, 2000, li permezz taghha l-konvenuti sintetikament eccepew is-segwenti:

- 3.1. Illi t-talbiet attrici huma infondati;
 - 3.2. Illi l-attrici kienet avvicinat lill-konvenuti biex twilli l-fond in dizamina fuq riferit;
 - 3.3. Illi ghal dan il-fond l-attrici tat lill-konvenuti s-somma ta' elfejn, sitt mija u erbghin Lira Maltin, (LM2,640.00), bhala depozitu ghar-rigal li kellha thallas biex tkun tista` twilli l-imsemmi hanut;
 - 3.4. Salv eccezzjonijiet ohra;
- 4.0. Rat id-dikjarazzjoni annessa mal-istess nota ta' l-eccezzjonijiet li permezz taghha kkonfermat l-istess nota u ziedet is-segwenti:
- 4.1. Illi s-somma fuq indikata, (ara paragrafu numru tlieta punt tlieta, (3.3.), thallset mill-attrici lill-konvenuti bhala rigal biex hi tkun tista` tikri l-fond in dizamina minflokhom;
 - 4.2. Illi *di piu`*, fi zmien sena l-attrici kellha tghaddi l-kumplament tas-somma miftehna bejn il-partijiet, liema somma kienet kompleksivament tammonta ghal hmistax -il elf Lira Maltin, (LM15,000.00);
 - 4.3. Illi l-attrici kienet dawret id-dawl, l-ilma u t-telefon fuq isimha;
 - 4.4. Illi l-istess attrici bdiet tghaddi hamsa u ghoxrin Lira Maltin, (LM25.00), fil-gimgha lill-konvenuti ghall-apparat li kien hemm fl-istess hanut;
 - 4.5. Illi wara laqgha appozita ma' sid il-kera, dan accetta li l-kera *de quo* setghet iddur fuq l-attrici wara li l-partijiet jiffirmaw il-ftehim taghhom;

- 4.6. Illi l-ftehim ma thallasx;
 - 4.7. Illi fil-frattemp l-attrici bdiet ta' dem fil-hanut in dizamina, fejn damet għall-aktar minn erbgha (4) gimghat, u l-qliegħ haditu kollu hi;
 - 4.8. Illi wara dawn l-erbgha (4) gimghat infurmat lill-konvenuti li ma rieditx tkompli tiggessixxi l-hanut u effettivament irritornat ic-cwieviet lura lill-konvenuti;
- 5.0. Illi l-konvenuti ipprevalew ruhhom mic-citazzjoni *de quo* u pprezentawkontro-talba fil-konfront ta' l-attrici li permezz tagħha esponew sintetikament is-segwent:
- 5.1. Illi l-attrici ftehmet mall-konvenuti biex twilli minghandhom il-hanut in dizamina bi hlas ta' rigal ta' hmistax -il elf Lira Maltin, (LM15,000.00);
 - 5.2. Illi a bazi ta' dan il-ftehim fuq ir-rigal l-attrici hallset depozitu ta' elfejn, sitt mija u erbghin Lira Maltin, (LM2,640.00);
 - 5.3. Illi in segwitu, l-attrici qalbet id-dawl, l-ilma u t-telefon f'isimha, xtrat diversi oggetti, u bdiet topera l-istess hanut;
 - 5.4. Illi sussegwentement iddecidiet li ma tonorax il-ftehim milhuq u rritornat ic-cwieviet tal-istess lill-konvenuti;
 - 5.5. Illi għalhekk regghet halliet il-gestjoni tal-hanut f'idejn il-konvenuti;
 - 5.6. Illi għalhekk il-konvenuti kellhom ihallsu għall-materjal li l-attrici kienet ordnat, bieghet u dahhlet il-flus tagħhom;

- 5.7. Illi qabel ma' l-attrici tiffirma d-dokumenti relattivi, jirrizulta li d-dawl, l-ilma u t-telefon ghadhom f'isimha;
- 5.8. Illi ghalhekk talbu lil din il-qorti biex:
- 5.8.1. Tiddikjara li l-attrici kissret il-ftehim milhuq bejn il-partijiet ghat-tidwir tal-kera tal-hanut *de quo*, b'dan li rrekat danni finanzjarji lill-konvenuti;
- 5.8.2. Tillikwida d-danni sofferti mill-konvenuti, prevja n-nomina ta' periti nominandi, liema danni jinkludu telf ta' bejgh u spejjez ohra rizultat tax-xoghol li l-attrici ghamlet fil-hanut;
- 5.8.3. Tordna lill-attici thallas id-danni hekk likwidati;
- 5.8.4. Tordna lill-attrici biex taghmel dawk l-affarijiet kollha mehtiega biex id-dokumentazzjoni kollha tal-hanut presentement f'isimha tiddawwar f'isem il-konvenuti;
6. Rat id-dikjarazzjoni annessa ma' l-istess kontro-talba li essenzjalment tirrifletti l-kontro-talba, (ara foll 12);
- 7.0 Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet datata t-28 ta' Settembru, 2000, li permezz taghha l-attrici eccepjet is-segwenti ghall-kontro-talba tal-konvenuti:
- 7.1. Illi l-fatti huma infondati;

- 7.2. Illi l-konvenuti immanipulaw il-fatti biex jaharbu mir-responsabbilita` taghom u b'hekk, jichdu lill-attrici minn dak li hu taghha;
- 7.3. Illi mhux minnu li d-dawl, l-ilma u t-telefon hu f'isem l-attrici;
- 7.4. Illi l-perjodu li fih l-attrici mexxiet il-hanut in dizamina kien wiehed ta' prova;
- 7.5. Illi minhabba nuqqas ta' ftehim il-konvenuti ghalqu *x-shutter*, hadu pussess tac-cavetta u zammew l-istock b'vantagg ghalihom;
- 7.6. Salv eccezzjonijiet ohra;
8. Rat id-dikjarazzjoni annessa ma' l-istess nota tal-eccezzjonijiet ghall-kontro-talba tal-konvenuti, (ara foll 16), li essenzjalment tirrifletti l-istess nota;
9. Rat id-digriet taghha diversament preseduta datat il-5 ta' Frar, 2008, li permezz tieghu, wara rikors appozitu datat il-25 ta' Jannar, 2008, awtorizzat il-hatra ta' avukat hemm indikata biex tisma` liz-zewg (2) xhieda hemm indikati, (ara foll 97 u 99 rispettivament, ara wkoll foll 103);
10. Rat il-verbal datat is-7 ta' Mejju, 2008, li permezz tieghu l-istess qorti diversament preseduta infurmat lill-assistent gudizzjarju li l-

konvenuti ma' kellhomx aktar interess jikkonducu l-kontro-ezami tax-xhud in dizamina, (ara foll 110);

11. Rat il-verbal datat it-13 ta' Novembru, 2009, li permezz tieghu gie registrat li l-"provi qeghdin jinstemghu quddiem l-Assistent Gudizzjarju" hemm indikata, ghalkemm ma jirrizulta li hemm l-ebda ordni jew digriet f'dan is-sens, (ara foll 156);
12. Rat id-digriet taghha kif issa preseduta datat il-15 ta' Mejju, 2013, li permezz tieghu, wara talba appozita tal-abbli rapprezentanti legali tal-partijiet, awtorizzat lill-kontendenti biex jittrattaw il-kaz bil-modalita` hemm indikata, (ara foll 216);
13. Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tal-konvenuti datata l-10 t'Ottubru, 2013, (ara foll 220);
14. Rat in-nota ta' l-osservazzjonijiet tal-attrici datata l-15 t'Ottubru, 2013, (ara foll 225);
15. Semghet it-trattazzjoni orali tal-abbli rapprezentanti legali tal-partijiet;
16. Ezaminat id-dokumenti kollha esebiti, flimkien mad-dikjarazzjonijiet guramentati pprezentati u xhieda diversament migbura;
17. Semghet ix-xhieda prodotta quddiema;

Ikkunsidrat:

18.0. Illi l-fatti li taw lok ghall-procedura odjerna jistghu jigu sintetikament elenkati bil-mod segwenti:

18.1. Illi l-kontendenti jigu minn xulxin:

18.1.1. L-attrici hi n-neputija tal-kontenut;

18.1.2. Il-konvenut jigi z-ziju bl-attrici, (ara foll 26);

- 18.2. Illi biex il-konvenut seta` jggestixxi kummerc iehor, (“*mini bus*”), kien jinhtieglu jizvesti ruhhu mill-gestjoni tal-hanut meritu ta’ din il-procedura, (ara paragrafu numru wiehed punt wiehed, (1.1.), aktar qabel), (ara foll 26);
- 18.3. Illi peress li l-attrici kienet diga ilha sentejn (2) tmur tghin lil zijuha l-konvenut fl-istess hanut u gieli anke mexxietu wahida, thajret tidhol ghal din ir-responsabbilita`, (ara foll 26);
- 18.4. Illi wara diversi konsiderazzjonijiet, il-partijiet wasslu fi ftehim, (ara foll 26 u 27);
- 18.5. Illi fit-30 ta’ Marzu, 2000, ghamlu l-istock taking flimkien, (ara foll 27);
- 18.6. Illi fil-31 ta’ Marzu, 2000, l-attrici bdiet tigggestixxi l-hanut, (ara foll 27);
- 18.7. Illi fl-4 t’April, 2000, l-attrici ghamlet cekk t’elfejn Lira Maltin, (LM2,000.00), favur il-konvenut, (ara foll 27);
- 18.8. Illi ghalkemm l-attrici u l-mama` taghha nsistew li la l-konvenut ha l-flus indikati fil-paragrafu precedenti kellhom issa jmorru jikkonkludu l-iskrittura formal ital-kera, il-konvenut assigurhom li l-aktar haga importanti kienet li jinfetah il-hanut, u l-iskrittura ma saritx, (ara foll 28);
- 18.9. Illi ftit tal-granet wara l-konvenut beda jinsisti li kellu xi nies ohra nteressati fil-hanut u l-attrici assigurat u li hi kienet lesta tizvanixxi mix-xena, u tirritorna l-hanut kemm -il darba l-konvenut jirritornalha l-elfejn, mija u erbghin Lira Maltin, (LM2,140.00) li hi kienet harget ghall-istock, (ara foll 28);
- 18.10. Illi t-talba ta’ hmistax -il elf Lira Maltin, (LM15,000.00), li l-konvenut beda jitlob ghall-hanut kienet somma gholja, (ara foll 28);

- 18.11. Illi darba fost l-ohrajn il-konvenut mar il-hanut *de quo*, beda jghajjat u jirrabja mall-attrici, keccieha l-barra u ghalq ix-*shutter* tal-hanut, (ara foll 29);
- 18.12. Illi l-konvenut ippretenda wkoll li jiehu c-caveta, (ara foll 29);
- 18.13. Illi biex tevita li l-kwistjoni tiskala, omm l-attrici cediet ic-cwieviet tal-hanut lill-konvenut;
- 18.14. Illi l-attrici u l-mama` taghha ghamlu rapport lill-pulizija, (ara foll 30);
- 18.15. Illi rizultat ta' dan kollu l-konvenut beda jerga jiggestixxi l-hanut in dizamina, bil-konsegwenza li biegh l-istock tal-attrici, (ara foll 30);
- 18.16. Illi rizultat ta' din l-uzurpazzjoni l-attrici kellha wkoll thallas erba` (4) xhur kontijiet tat-telefon, u xi agenti qed iffittxu lill-attrici ghal xi prodotti li kienet lahqet xtrat;
- 18.17. Illi l-ammont hekk dovut mill-anqas jammonta ghal hames mitt Lira Maltin, (LM500.00), (ara foll 30);
- 18.18. Illi *di piu`*, l-attrici ssostni li ghamlet sitt (6) xhur ma tahdimx imhabba l-aggressjoni in dizamina subita, (ara foll 30);
- 18.19. Illi tenut kont tas-suespost, l-attrici qeghda b'kollox tippretendi s-somma kompleksiva t'elfejn, sitt mija u erbghin Lira Maltin, (LM2,640.00), kif fuq spjegat;

Ikkunsidrat:

19. Illi kif irriterriet din il-qorti diversament preseduta fil-kawza fl-ismijiet **George Bugeja vs Joseph Meilak, datata t-30 t'Ottubru, 2003:**

“... fil-kamp civili ghal dak li hu apprezzament tal-provi, il-kriterju mhuwiex dak jekk il-gudikant assolutament jemminx l-ispjegazzjonijiet forniti lilu, imma jekk dawn l-

istess spjegazzjonijiet humiex, fic-cirkostanzi zvarjati tal-hajja, verosimili. Dan fuq bilanc ta' probabilitajiet, sostratt baziku ta' azzjoni civili, in kwantu huma dawn, flimkien mal-preponderanza tal-provi, generalment bastanti ghall-konvinciment. Ghax kif inhu pacifikament akkolt, ic-certezza morali hi ndotta mill-preponderanza tal-probabilita`. Dan ghad-differenza ta' dak li japplika fil-kamp kriminali fejn il-htija trid tirrizulta minghajr ma thalli dubju ragonevoli”.

20. Illi ghalhekk wara li qieset fil-fond ic-cirkostanzi kollha tal-kaz hi sodisfatta li l-versjoni tal-attrici hi kredibbli u timmerita l-avall ta' din il-qorti;

Ikkunsidrat:

- 21.0. Illi ghaldaqstant, in vista tal-premess, din il-qorti tqis li l-attrici ippruvat il-kaz taghha ghas-sodisfazzjon ta' din il-qorti u konsegwentement filwaqt li tirrespingi l-eccezzjonijiet kollha tal-konvenuti flimkien mat-talbiet kollha kontenuti fil-kontro-talba taghha, u takkolji t-talbiet kollha attrici flimkien mal-eccezzjonijiet taghha ghall-kontro-talba tal-kontenuti, u ghalhekk:

DECIDE:

- 21.1. Tordna li l-konvenuti Michael u Lilian konjugi Sammut jirritornaw l-affarijiet li l-attrici kienet hallset ghalihom;
- 21.2. Tikkundanna lill-istess konvenuti fuq indikati biex fin-nuqqas, ihallsu l-valur tal-istess fis-somma ta' elfejn sitt

mija u erbghin Lira Maltin, (LM2,640.00), ekwivalenti ghal
sitt elef mija u wiehed u hamsin Ewro, (€6,151.00);

- 21.3. Bl-ispejjez u bl-imghax legali dovuti mit-13 ta' Lulju, 2000,
sad-data tal-effettiv pagament kontra l-imsemmija
konvenuti.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----